

Host' Rádia Regina - Východ	2
Rozhlas, Host' Rádia Regina - Východ, 29. 11. 2022, 11:09	
Expozíciu tatranskej prírody ochranári úspešne zazimovali	3
Online, enviroportal.sk, 30. 11. 2022, 8:20	
Do súbojov v CS:GO a League of Legends sa pustia tieto univerzitné tímy	4
Online, indexmag.sk, 30. 11. 2022, 12:48	
UniCup: Západ, východ či sever. O univerzitný trón v CS:GO a LoL zabojuje osem najlepších tímov	5
Online, hernazona.aktuality.sk, 30. 11. 2022, 13:45	
Finále 7. sezóny univerzitnej ligy UniCup v hrách CS:GO a League of Legends prichádza!	6
Online, rewind.sk, 30. 11. 2022, 13:51	
Týždenný EKO výber: Reťazce nechcú kaprie peklo pred Vianocami, plasty sú už aj vo vzduchu Antarktídy	7
Online, aktualita.sk, 30. 11. 2022, 15:00	

Host' Rádia Regina - Východ [🔗](#)

📅 29. 11. 2022, 11:09, Relácia: **Host' Rádia Regina - Východ**, Stanica: **Rádio Regina (východ)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia**

Slovenska, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **11 836 GRP: 0,26 OTS: 0,00 AVE: 11975 Eur**

[strojový prepis] ... *vlastne máme možnosť aj komunikovať s našimi poslucháčmi, pretože dúfam teda, že oni sa neskôr zapoja do tejto debaty, tak znova to otvára, ako keby tie ďalšie dvere a diskutovať budú. Market a Ondrejčíková. Adriana Šimková. Sú to obe pedagogičky a vedecké pracovníčky z **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, a to je zaujímavé. Také filozofickú literárna...*

Expozíciu tatranskej prírody ochranári úspešne zazimovali [↗](#)

📅 30. 11. 2022, 8:20, Zdroj: enviroportal.sk [↗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 2 400 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 334 Eur

30.11.2022, TASR

Vysoké Tatry 29. novembra – Expozíciu tatranskej prírody vo Vysokých Tatrách sa ochranárom nedávno podarilo úspešne zazimovať. Správa Tatranského národného parku (TANAP-u) na svojej stránke uviedla, že semená rastlín sú už v črepníkoch.

„Zimu už tradične prežijú v pareniskách. Pred vrtochmi počasia ich ochráni sklíčka, ktoré zabráni predovšetkým ich vyplaveniu zo zeme pri výdatných dažďoch. Sneh a mráz im neprekážajú. Práve naopak. Semienka potrebujú, aby premrzli, presne tak, ako v prírode,“ objasnila Správa TANAP-u.

V provizórnych skleníkoch prečkajú až do jari. Vtedy zo zeme vyrastú prvé lístky a kolobeh starostlivosti ochranárov pokračuje ďalej. Zamestnanci botanickej záhrady rastliny rozsadia, aby mali dostatok miesta, chrániť ich musia aj pred ostrým jarným slnkom. Keď nadíde ten správny čas, rastliny presadia do jednotlivých alpín, vybrané druhy si počas sezóny môžu návštevníci expozície dokonca aj kúpiť. „Semienka vysievame s tým zámerom, aby sme rastlinky mohli vysadiť v záhrade. Prvoradé je totiž zachovanie genofondu, na predaj ponúkame len prebytky,“ upozornila vedúca expozície Janka Černická.

Dodala, že časť vyzbieraných semienok pravidelne putuje spod Tatier do sveta, a to vďaka programu medzinárodnej výmeny semien, do ktorého je zapojená aj Botanická záhrada **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Na zozname, z ktorého si môže vybrať približne 350 spolupracujúcich subjektov, sa v roku 2022 ocitlo celkovo 246 vzoriek semien, z nich 58 pochádzalo práve z Expozície tatranskej prírody v Tatranskej Lomnici.

Copyright © TASR 2022

Publikovanie alebo ďalšie šírenie správ zo zdrojov TASR je bez predchádzajúceho písomného súhlasu TASR porušením autorského zákona.

Do súbojov v CS:GO a League of Legends sa pustia tieto univerzitné tímy [↗](#)

📅 30. 11. 2022, 12:48, Zdroj: [indexmag.sk](#) [↗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 75 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 48 Eur

2 min. čítania

Kvalifikačné súboje v premiérovom formáte siedmej sezóny UniCupu sú za nami. Univerzitné tímy započali svoju cestu na univerzitnú trón v októbri a o víťazovi sa rozhodne počas nasledujúcich dvoch víkendov.

CS:GO

Prvými kvalifikovanými tímami sa z októbrového finále stali UCM TEDI Bears Indigo a Esport **UPJŠ**. Oba tímy sú taktiež finalistami minulej sezóny, kedy si však o niečo lepšie viedol tím UCM, a rovnako tomu bolo aj v mesačnom finále. Túto dvojku z novembrového finále doplnia Esport STUBA a Esport TUKE. Tu sa lepšie vo finále darilo Bratislavčanom.

zdroj foto: UniCupSVK

League of Legends

V druhej hre neuvidíme ani jedného z finalistov minulej sezóny. Víťazný tím UKF E-sports sa nedokázal prebojovať z prvého mesačného finále a UCM TEDI Bears Sigma sa aj napriek účasti v TOP 4 októbra aj novembra taktiež nedokázali presadiť. Postupujúcou dvojicou októbra sa stali EUBA Esport A a UNIZA Herolds. Prvý seed drží tím z EUBA. V tomto mesiaci ich do finálového počtu doplnili ESTUBA a Esport TUKE. Lepšiu miestenku aj tu drží tím z Bratislavy.

zdroj foto: UniCupSVK

Sledujte finálové víkendy naživo

Finálové zápasy sa budú odohrávať vo formáte Double Elimination BO3. Súboje sa budú konať počas dvoch víkendov, 3.-4.12. a 10.-11.12. od 15:00. Soboty budú patriť CS:GO a nedele League of Legends. Komentované zápasy budú prebiehať naživo na Twitchi UniCupSVK.

tlačová správa

Autor: [Zobraziť všetky články](#) || [tlačová správa](#) || [tlačová správa](#) | [Zobraziť všetky články](#) || [tlačová správa](#)

UniCup: Západ, východ či sever. O univerzitný trón v CS:GO a LoL zabojuje osem najlepších tímov

30. 11. 2022, 13:45, Zdroj: hernazona.aktuality.sk, Vydavateľ: Ringier Axel Springer Media s.r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 11 116 GRP: 0,25 OTS: 0,00 AVE: 640 Eur

Najbližšie víkendy rozhodnú o kráľoch siedmej sezóny UniCupu.

Kvalifikačné súboje v premiérovom formáte siedmej sezóny UniCupu sú za nami. Univerzitné tímy započali svoju cestu na univerzitný trón v októbri a o víťazovi sa rozhodne počas nasledujúcich dvoch víkendov.

Do súbojov v Counter-Strike: Global Offensive (CS:GO) a League of Legends sa pustia tímy univerzít EUBA, TUKE, UNIZA, STU, UCM a **UPJŠ**. Celkovo sa predstaví osem najlepších tímov sezóny.

Viac informácií o univerzitnej e-športovej lige UniCup si prečítaj tu:

Prvými kvalifikovanými tímami sa z októbrového finále stali UCM TEDI Bears Indigo a Esport **UPJŠ**. Oba tímy sú taktiež finalistami minulej sezóny, kedy si však o niečo lepšie viedol tím UCM, a rovnako tomu bolo aj v mesačnom finále.

Túto dvojku z novembrového finále doplnia Esport STUBA a Esport TUKE. Tu sa lepšie vo finále darilo Bratislavčanom.

Pavúk v CS:GO vyzerá nasledovne:

V druhej hre neuvidíme ani jedného z finalistov minulej sezóny. Víťazný tím UKF E-sports sa nedokázal prebojovať z prvého mesačného finále a UCM TEDI Bears Sigma sa aj napriek účasti v TOP 4 októbra aj novembra taktiež nedokázali presadiť.

Postupujúcou dvojicou októbra sa stali EUBA Esport A a UNIZA Herolds. Prvý seed drží tím z EUBA. V tomto mesiaci ich do finálového počtu doplnili ESTUBA a Esport TUKE. Lepšiu miestenku aj tu drží tím z Bratislavy.

V LoL budeme mať nového kráľa:

Finálové zápasy sa budú odohrávať vo formáte Double Elimination BO3. Súboje sa budú konať počas dvoch víkendov, 3.-4. decembra. a 10.-11. decembra od 15.00.

Soboty budú patriť CS:GO a nedele League of Legends. Komentované zápasy budú prebiehať naživo na Twitchi UniCupSVK .

Tweetni

Kopíruj link

Autor: Mediálne partnerstvo

Finále 7. sezóny univerzitetnej ligy UniCup v hrách CS:GO a League of Legends prichádza! [🔗](#)

📅 30. 11. 2022, 13:51, Zdroj: [rewind.sk](#) [🔗](#), Autor: Adam Martiš, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 3 708 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 408 Eur

Adam Martiš

Mám 22 rokov, vyštudoval som mediálnu komunikáciu a som milovníkom filmov, seriálov, hier a popkultúrneho obsahu. Zaujímam sa aj o technológie, hudbu, módu či šport – celkový rozhľad je u mňa na prvom mieste.

Do súbojov v CS:GO a League of Legends sa pustia tímy univerzít EUBA, TUKE, UNIZA, STU, UCM a **UPJŠ**. Celkovo sa predstaví 8 najlepších tímov sezóny.

Kvalifikačné súboje v premiérovom formáte siedmej sezóny UniCupu sú za nami. Univerzitné tímy započali svoju cestu na univerzitnú trón v októbri a o víťazovi sa rozhodne počas nasledujúcich dvoch víkendov.

CS:GO

Zdroj: [unicup.sk](#)

Prvými kvalifikovanými tímami sa z októbrového finále stali UCM TEDI Bears Indigo a Esport **UPJŠ**. Oba tímy sú taktiež finalistami minulej sezóny, kedy si však o niečo lepšie viedol tím UCM, a rovnako tomu bolo aj v mesačnom finále.

Túto dvojku z novembrového finále doplnia Esport STUBA a Esport TUKE. Tu sa lepšie vo finále darilo Bratislavčanom.

League of Legends

Zdroj: [unicup.sk](#)

V druhej hre neuvidíme ani jedného z finalistov minulej sezóny. Víťazný tím UKF E-sports sa nedokázal prebojovať z prvého mesačného finále a UCM TEDI Bears Sigma sa aj napriek účasti v TOP 4 októbra aj novembra taktiež nedokázali presadiť.

Postupujúcou dvojicou októbra sa stali EUBA Esport A a UNIZA Herolds. Prvý seed drží tím z EUBA. V tomto mesiaci ich do finálového počtu doplnili ESTUBA a Esport TUKE. Lepšiu miestenku aj tu drží tím z Bratislavy.

Sledujte finálové víkendy naživo

Finálové zápasy sa budú odohrávať vo formáte Double Elimination BO3. Súboje sa budú konať počas dvoch víkendov, 3.-4.12. a 10.-11.12. od 15:00.

Soboty budú patriť CS:GO a nedele League of Legends. Komentované zápasy budú prebiehať naživo na Twitchi UniCupSVK.

Autor: Adam Martiš

Týždenný EKO výber: Reťazce nechcú kaprie peklo pred Vianocami, plasty sú už aj vo vzduchu Antarktídy

30. 11. 2022, 15:00, Zdroj: aktuality.sk, Vydavateľ: Ringier Axel Springer Media s.r.o., Autor: Martina Beňová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 771 680 GRP; 17,15 OTS; 0,17 AVE; 2591 Eur

Poľnohospodárska politika na Slovensku bude od roku 2023 podporovať rozdeľovanie veľkých lánov na menšie. Vo väčšine reťazcov skončia s predajom živých kaprov pred Vianocami. Zvierací ombudsman žiada zákaz chovu zvierat pre odsúdených tyranov. Veľká koralová bariéra je stále ohrozená. Vedci našli plasty na Antarktíde.

Pozrite si s nami prehľad správ z oblasti životného prostredia, ktoré sa za posledný týždeň stali doma i v zahraničí.

Aktuálny eko výber pripravila redaktorka Martina Beňová.

Európska komisia schválila strategický plán

Poľnohospodárska politika na Slovensku bude od roku 2023 podporovať rozdeľovanie veľkých lánov na menšie. Mimo chránených území bude limitom pre podniky, ktoré sa zapoja do ekoschém 50 ha, v chránených územiach 20 ha, alebo podniky v CHU obnovia pastvu a vtedy sú limity na lány miernejšie, uvádza SOS/Birdlife Slovensko .

Strategický plán prináša lepšiu podporu aj pre hospodárenie v územiach s výskytom dropa, sysľa, vo vzácných biotopoch a pre zatrávenie podmáčaných pôd, ktoré sa dnes často nelogicky využívajú ako orná pôda.

To, že táto šanca na ozelenenie agrárnej krajiny, nie je čisto teoretická, ukazujú mnohé aktuálne letecké snímky na Slovensku, na ktorých sa už črtajú biopásky vo väčších lánoch. Je to sľubná správa nielen pre príhľaviara čiernohlavého na foto, ale aj pre jarabice a iné druhy.

🇪🇺 & 🇸🇰 are the next countries to which, on behalf of the EC, I have approved the National Strategic Plans for #NewCAP for 2023-2027. Congratulations and best wishes to farmers 🍷 🍷. Plans for other MS will be approved soon.

/1 <https://t.co/YMs4DjEb10>

— Janusz Wojciechowski (@jwojc) November 24, 2022

Čistenie Vachtového jazierka

Pracovníci Správy Národného parku Muránska planina sa 24. 11. pustili do čistenia Vachtového jazierka pri Tisovci.

„Vachta trojlístá je veľmi vzácna a zriedkavo sa vyskytujúca rastlina a to nielen v oblasti Národného parku Muránska planina, ale aj v rámci celého Slovenska. Má rada svetlo a vodu. Rastie tu s ňou však aj pálka širokolistá či vrby, ktoré uberajú miesto vzácnej vachty, postupne zarastajú celé jazierko. Preto je dôležité ich pravidelné kosenie a odstránenie biomasy z jazierka a jeho okolia. Jazierko bolo roku 1997 vyhlásené za chránené územie v kategórii chránený areál. Okrem vachty, pálky a vrby tu rastie množstvo ďalších vzácných i celkom bežných vlhkomilných druhov, ako sú ostrica plstnatoplodá, lekno biele, pakost močiarny a iné,“ uviedla správa Národného parku Muránska planina na svojom Facebooku.

Zrevitalizovaný úsek Rudavy je bohatší na biodiverzitu

Slovenský rybársky zväz realizoval výskum rýb na obnovenom úseku Rudavy. Výsledky sú viditeľné už po niekoľkých mesiacoch, odkedy sa zmenila vodná dynamika a odstránilo sa opevnenie dna a brehov. Boli vybrané dve lokality na ktorých sa výskum realizoval – revitalizovaný úsek a prirodzený úsek nad ním, ktorý tečie cez vojenské lesy.

Obnovený úsek Rudavy je tak už po pár mesiacoch bohatší na biodiverzitu.

„2,2 kilometrov toku sme zbavili betónového dláždenia dna a brehov a výsledok sú prirodzené oblúky a obnovená riečna dynamika. Tešíme sa, že sa to podarilo a rieka si naďalej dotvára svoje koryto slobodne, sama,“ uviedlo Bratislavské regionálne ochranné združenie.

Z pozitív vyplýva, že v prípade kvantitatívneho zhodnotenia rybných spoločenstiev zistili vďaka výskumu vyššie hodnoty početnosti aj biomasy. Príčinou tohto javu sú pravdepodobne členitejšie podmienky dna, kde zostali zachované viaceré úseky s tvrdým kamenitým dnom ako aj častejšie striedanie plytších a hlbších partií v toku, ktoré sú osídľované spoločenstvom rýb vo vyššej početnosti.

„Pri porovnaní početnosti na úseku pred a po jeho revitalizácii bol rozdiel markantný - viac ako 3-násobný. Tento údaj jasne nasvedčuje o zlepšení podmienok pre výskyt rýb v biotope súčasného charakteru,“ uviedol Broz.

Nedostatočná ochrana rýb na Slovensku

Na Slovensku je nedostatočná alebo takmer neexistujúca legislatíva pre akvakultúry, a teda aj pre chov kapra. Uviedlo to združenie Humánný pokrok vo svojej správe o trhu s rybami a podmienkach predaja živých kaprov Slovensko. Pripomína, že Slovensko má v rámci krajín V4 najmenší trh s kaprom. Na posledné priečky sa radí aj v rámci Európskej únie.

Združenie upozorňuje, že bitúnky ani vzdelávacie programy o vhodnom usmrcovaní rýb neexistujú. „Omračovanie rýb elektrickým prúdom, na rozdiel od iných druhov zvierat, neudáva nijaké povinné hodnoty sily prúdu a teda nezabezpečuje možnosti vhodného omráčenia či kontroly vhodného usmrcovania rýb,“ skonštatoval Humánný pokrok.

Poukazuje, že v sektore akvakultúr nie je dodnes podľa Strategického plánu rozvoja akvakultúry SR do roku 2030 vyriešený ani vhodný zber dát. Slovensko tak nemá presné údaje o stave odvetvia. Dáta aktuálne získava štatistický úrad pomocou výkazov od chovateľov.

Časť údajov o importe, exporte či samotných prevádzkach a stave akvakultúr získava Štátna veterinárna a potravinová správa. „Avšak dáta o hmotnostiach či počtoch predaných rýb na Slovensku údajne neexistujú vôbec. S oboma týmito problémami je úzko spätý aj fakt, že mnohé stavby či pozemky rybníkov sú majetkovo nevysporiadané,“ podotkli aktivisti.

Humánný pokrok zachytil dáta od roku 1996 do 2020 o hmotnosti vylovených kaprov určených na predaj. Z nich vyplýva, že Slovensko zaznamenalo 75-percentný nárast produkcie kapra obyčajného od roku 2009 do roku 2018. Napriek tomu je údajná spotreba rýb na Slovensku podľa agroprežurníka nízka.

Vývoz živých rýb zo Slovenska smeruje najmä do ostatných krajín V4 a do Rumunska. Vývoz je podľa organizácie oproti dovozu významne nižší.

Prečítajte si tiež:

Kupujete živého kapra? Tieto Vianoce sa bude pred supermarketmi zháňať ťažšie

Po sieti Tesco prijala v novembri záväzok nepredávať živé kapry aj spoločnosť Billa. Na Slovensku tak učinili už skoro všetky veľké maloobchodné reťazce. Kampaň Kaprie peklo s petíciou za zákaz predaja živých kaprov na Slovensku pokračujú a ľudia ju naďalej môžu podporiť svojím podpisom.

5 fotiek v galérii Kupovanie kapra na Vianoce Zdroj: TASR

Zákaz chovu zvierat pre odsúdených tyranov

Trestné právo týkajúce sa zvierat má chrániť ich zdravie a život. Ako živé tvory, ktoré sú schopné pociťovať utrpenie a bolesť, si zasluhujú ochranu. Zvierací ombudsman preto spustil petíciu za zákaz chovu zvierat pre odsúdených tyranov.

Zvierací ombudsman uvádza, že v súčasnosti slovenský Trestný zákon nezakazuje odsúdeným tyranom držať a chovať ďalej zvieratá. „V prípade, že aj dôjde k odobratiu zvieraťa, ktoré bolo predmetom útoku daného trestného činu a podarí sa mu nájsť vhodnú starostlivosť a nový domov, páchatel má stále možnosť si zaobstarať nové zviera, ktoré sa môžu stať ďalším predmetom útoku týrania,“ uvádza v správe.

Čo Zvierací ombudsman žiada od Ministerstva spravodlivosti?

Trest zákazu držania a chovu zvierat spočíva v tom, že sa odsúdenému počas doby výkonu tohto trestu zakazuje držanie, chov a starostlivosť o akékoľvek zviera.

Súd môže uložiť trest zákazu držania a chovu zvierat na jeden až desať rokov, ak páchatela odsudzuje za trestný čin spáchaný v súvislosti s držaním, chovom alebo starostlivosťou o zviera.

Súd môže uložiť právnickej osobe trest zákazu držania a chovu zvierat až na dvadsať rokov, ak páchatela odsudzuje za trestný čin spáchaný v súvislosti s držaním, chovom alebo starostlivosťou o zviera.

Kontrolu výkonu trestu zákazu držania a chovu zvierat - RVPS pravidelne vykonáva náhodnú a neohlásenú kontrolu obydlija, iných priestorov a pozemku, ktoré odsúdený vlastní alebo užíva alebo kde sa zdržiava.

5 fotiek v galérii Pes na reťazi

Prenájom živých vianočných stromčekov

Slovenské mestá sa čoraz viac snažia o ekologické alternatívy nielen na radniciach, ale aj v domácnostiach. Správa mestskej zelene v Košiciach opäť spustila prenájom živých vianočných stromčekov. Správa vybraný stromček privezie záujemcom v dohodnutom termíne pred Vianocami a po sviatkoch ho odvezie. Stromčeky pochádzajú z lokálneho zdroja a po sviatkoch sa vysádzajú na regeneráciu v okrasnej škôlke.

Video týždňa - zálohovanie nápojových obalov

Správca záloh na Slovensku na svojom účte na Twitteri priniesol odpovede na to, prečo sa zálohovanie týka len nápojových obalov a kedy sa k nim pridajú aj ďalšie materiály. Odpovedá odborníčka Petra Csefalvayová z INCIEN:

Čo zaujalo Miroslavu Plassmann, riaditeľku WWF Slovensko?

Európsky parlament minulý štvrtok (24.11.) hlasoval o uznesení, ktoré navrhuje znížiť ochranu šeliem, predovšetkým vlka v európskych krajinách. WWF (Svetový fond na ochranu prírody) na to upozornil tu . Tieto pokusy znížiť ochranu ignorujú skutočnosť, že napriek snahám o obnovu populácií vlka v európskych krajinách tieto naďalej čelia ohrozeniam v podobe pytlíctva, straty vhodného územia a fragmentácii krajiny. Na Slovensku je vlk celoročne chránený iba prvý rok, pričom len od roku 2000 poľovníci u nás ulovili takmer 1800 vlkov.

Diskusie a uznesenia, ktoré hľadajú riešenia v znižovaní ochrany šeliem, odvádzajú pozornosť od reálnych riešení, medzi ktoré patrí predovšetkým zavedenie funkčného systému preventívnych opatrení a podpory farmárov pri ochrane stád.

Od januára 2023 platí u nás vyhláška o povinnosti preventívnych opatrení pri ochrane stád a poľnohospodárska politika by mala farmárom prostredníctvom výziev umožniť žiadať o dotácie na tieto opatrenia. Práve na vyhlasovanie výziev tak, aby farmárom skutočne pomohli, by teraz mali sústrediť svoje úsilie naše ministerstvá pôdohospodárstva a životného prostredia.

5 fotiek v galérii Vlky Zdroj: Tomáš Hulík/WWF

Klimatické hodiny v Prahe

Letná v Prahe sa rozžiarila, no úplne inak, ako by si človek predstavoval. Klimatické hodiny totiž odpočítavajú čas, kedy na planéte Zem vystúpi teplota o 1,5 stupňa Celzia. Na Letnú nechali klimatické hodiny namontovať členovia združenia Festival svobody a riadia sa odpočtom z webu Climate Clock .

Roky, dni, hodiny, minúty a sekundy. Všetky tieto čísla vidieť pri pohľade zľava doprava na hodinách. Portál ct24.cz informuje, že klimatické hodiny budú v Prahe umiestnené dva týždne.

„Praha je prvým európskym mestom na východ od Berlína, kde boli klimatické hodiny inštalované. Za podobou pražských Klimatických hodín stojí štúdio Multiverse. Inštaláciu vytvorilo s ohľadom na čo najnižšiu ekologickú záťaž. Hodiny podľa tvorcov majú obdobnú spotrebu elektrickej energie ako jeden domáci sporák.“

Zobraziť tento príspevok na Instagrame

Príspevok, ktorý zdieľa Festival svobody (@festival_svobody)

Veľká koralová bariéra je stále ohrozená

Veľkej koralovej bariére v Austrálii naďalej hrozí zaradenie na zoznam lokalít svetového dedičstva v ohrození. Upozornila na to dvojica expertov z Organizácie Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO) a z Medzinárodnej únie na ochranu prírody (IUCN), píše TASR.

Podľa nich degradácia tohto jedinečného ekosystému pokračuje pod vplyvom kombinácie účinkov globálneho otepľovania a rôznych znečistení súvisiacich s poľnohospodárstvom a rybolovom.

Podľa odbornej správy, ktorá bola zverejnená v pondelok v Paríži, je úsilie Austrálie o ochranu Veľkej koralovej bariéry bezprecedentné, ale musí sa zintenzívniť, ak nemá byť zaradená na zoznam ohrozených lokalít UNESCO.

Autori správy uvádzajú, že na zníženie odtoku dusičnanov a fosforečnanov bolo síce vynaložené veľké úsilie, ale v nasledujúcich troch rokoch je potrebné dosiahnuť ešte väčšie zníženie objemov týchto znečisťujúcich látok, než sa dosiahlo od roku 2009. Vlani v júli Austrália unikla zaradeniu Veľkej koralovej bariéry do zoznamu lokalít v ohrození.

Výbor pre svetové dedičstvo sa vtedy - po intenzívnom lobovaní zo strany Austrálie - rozhodol toto rozhodnutie odložiť. Členovia výboru vrátane Číny, Ruska a Saudskej Arábie uviedli, že Canberra by mala dostať viac času na preskúmanie svojho úsilia o ochranu prírody.

Vládu konzervatívneho premiéra Scotta Morrisona v máji vystriedal stredofavý kabinet pod vedením Anthonyho Albaneseho, ktorý prisľúbil ekologickejšiu politiku. Aj hovorca UNESCO pre agentúru AFP povedal, že „so súčasťou vládou prebieha konštruktívny dialóg“.

Zdroj oboznámený s problematikou v rozhovore pre AFP označil pondelkovú správu expertov UNESCO a IUCN za „plán predložený austrálskej vláde, ktorá by mala povedať, čo s ním zamýšľa urobiť“. Zdroj konštatoval, že cesta k záchrane Veľkej koralovej bariéry existuje, pričom výsledky môže priniesť len „silná a rýchla akcia“.

Aby bola nejaká lokalita zaradená do zoznamu svetového dedičstva UNESCO, musí mať „výnimočnú univerzálnu hodnotu“, napísala AFP. Zápis do tohto zoznamu zvyčajne pre danú lokalitu znamená zvýšený cestovný ruch a lepší prístup k finančným prostriedkom a vedeckým poznatkom.

Tieto výhody sú však ohrozené, keď sa daný subjekt dostane do zoznamu lokalít v ohrození, čo je v súčasnosti prípad asi 50 lokalít na celom svete. Zo zoznamu svetového dedičstva boli úplne vyradené len tri lokality, poznamenala AFP.

5 fotiek v galérii Veľká koralová bariéra je stále v ohrození Zdroj: TASR

Plasty vo vzduchu Antarktídy

Napriek tomu, že snažíme správať zodpovedne a robíme všetko, čo vieme a môžeme, aby sme ochránili prírodu a planétu, nie vždy sa nám to ako ľuďstvu darí. Správy o tom, že sa naši plasty aj na Antarktíde sú veľmi zlým, priam tragickým mementom našej činnosti.

Štúdia z Oxfordskej univerzity uvádza analýzu troch médií - vzduchu, morskej vody a sedimentu. Vedci vzorky zbierali pomocou presunu lode a výskum nazvali Weddell Sea Expedition 2019.

„Naša analýza sa zamerala na prítomnosť/nepítomnosť rôznych kategórií mikroplastov v týchto médiách. Keďže každé vzorkové médium bolo zozbierané a spracované rôznymi metódami, nie je možné porovnávať množstvo mikroplastov v rôznych médiách. Mikroplastické častice boli zoskupené do kategórií na základe špecifických vlastností; médiá (vzduch, morská voda a sediment), typ (t. j. vlákno/fragment/film), farba, prítomnosť matnej látky, tvar prierezu (rozmery dĺžky/šírky) a polymér,“ opísali stratégiu výskumu vedci.

Samostatne potom určili prítomnosť mikroplastov v 12 a šiestich horizontoch z ľadového jadra 1 a 2. Vedci podľa vlastných slov nemali kapacitu na identifikáciu všetkých týchto mikroplastov na typ polyméru, ale potvrdili syntetický pôvod pomocou PLM.

Vo vzorkách vzduchu, morskej vody a sedimentov bolo identifikovaných celkovo 82 mikroplastických častíc. Väčšinu týchto mikroplastov tvorili vlákna (n = 80), po ktorých nasledoval jeden fragment a kúsok filmu.

„Mikroplasty pozostávali zo štyroch typov polymérov: polyester (49; 60 %), nylon (12; 14 %), polypropylén (8; 10 %) a akryl (4; 5 %). Okrem toho bol malý počet mikroplastov v týchto médiách identifikovaný ako syntetický (9; 11 %) počas fázy PLM, ale pomocou Ramanovej spektrometrie nebolo možné určiť žiadny špecifický polymér kvôli veľkosti a/alebo kvalite vzorky. 89 % mikroplastov bolo zo vzduchu, morskej vody a sedimentu identifikovaných na úrovni polyméru, pričom zvyšných 11 % bolo klasifikovaných ako syntetické. Mikroplastické častice mali priemernú ($\pm$ SE) dĺžku 780 ± 72 um a šírku 18 ± 4 um (doplnková tabuľka 1),“ znejú výsledky štúdie.

Najvyšší počet mikroplastov vo vzduchu sa nachádzal najbližšie k východnému bodu Antarktického polostrova. Nakoľko sa našla väčšina plastových mikročastíc vo vzduchu, existuje vysoký predpoklad, že ich zvieratá žijúce v tejto časti planéty aj vdychujú. Celú štúdiu si pozrite tu .

5 fotiek v galérii Grafika: Trať lode R/V SA Agulhas II a miesta odberu vzoriek vzduchu, morskej vody, sedimentov a morského ľadu počas „Weddell Sea Expedition 2019“. Zdroj: frontiersin.org

Rýchle správy

Najväčšie priemyselné podniky na Slovensku, ktoré sú najväčšími producentmi skleníkových plynov, sa môžu uchádzať o podporu z Plánu obnovy a odolnosti SR. Ministerstvo životného prostredia vyhlásilo výzvu zameranú na dekarbonizáciu priemyslu s celkovou alokáciou viac ako 357 miliónov eur. Samotná výzva potrvá do 20. januára 2023.

Tatranskí výskumníci pracujú na inventarizácii kolónií svišťa vo Furkotskej a Mlynickej doline, čaká ich ešte i Mengusovská. vo Furkotskej doline zoológovia predbežne odhadujú 5 kolónií a v Mlynickej zatiaľ 3. Oproti výsledkom podobného mapovania kolónií svišťa vrchovského tatranského z roku 2002 a ďalším informáciám z minulosti sa viaceré kolónie potvrdili, ďalšie boli zistené ako nové. Z výskumu tiež vychádza, že aktivita niektorých kolónií sa posunula do vyšších polôh.

Expozíciu tatranskej prírody úspešne zazimovali. Semienka prežijú v pareniskách a pred vrtochmi počasia ich ochráni sklíčka, ktoré zabráni predovšetkým ich vyplaveniu zo zeme pri výdatných dažďoch. Časť vyzbieraných semienok pravidelne putuje spod Tatier do sveta vďaka programu medzinárodnej výmeny semien, do ktorého je zapojená aj Botanická záhrada **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Na zozname, z ktorého si môže vybrať približne 350 spolupracujúcich subjektov, sa v roku 2022 ocitlo celkovo 246 vzoriek semien, z nich 58 pochádzalo z Expozície tatranskej prírody v Tatranskej Lomnici.

Vo voľne pohodenom odpade, tzv. litteringu, dominovali cigaretové ohorky a rôzne druhy plastov, ako obaly od jogurtov, kozmetiky, fľaše od oleja či mlieka. Vyplýva to z analýzy, ktorú robila organizácia zodpovednosti výrobcov Envi-Pak v 32 lokalitách na Slovensku. Výsledky ukazujú, že cigaretový odpad bol na úrovni 25,9 percenta, rôzne druhy plastov na úrovni 21,49 percenta. Vyše dvanásť percent tvoril iný odpad. V litteringu sa podľa analýzy nachádzali aj papier, hygienické potreby, nápojové sklenené obaly a PET obaly. Našli tam tiež iné sklo a kovy, nápojové plechovky či bioodpad.

Výber z EKO článkov na Aktuality.sk

Umením za záchranu planéty: Aktivisti tvoria umelecké diela, ktorými poukazujú na klimatickú krízu

Európa nemôže byť závislá od krvavého plynu z Ruska (rozhovor)

Vypočujte si aj náš podcast Ekocast: V ideálnom svete je minimálna a dôstojná mzda to isté. V takom svete nežijeme

Výber z médií

Hodnotenie hydrologickej situácie za október 2022 (shmu.sk)

V Severnom mori sa objavila páchnuca pena. O čo ide a odkiaľ sa berie? (iMeteo.sk)

Európski experti hodnotili v Bruseli zber bioodpadu: na Slovensku sú samosprávy, ktoré dosahujú vynikajúce výsledky (Enviroportal.sk)

Firmy majú dostať dotácie na obnoviteľnú energiu z nových aj starých eurofondov (Euractiv.sk)

Výber EKO tém z predchádzajúceho týždňa:

Prečítajte si tiež:

Týždenný EKO výber: Slovensko sa pridalo k metánovému záväzku, obchody stopnú predaj živých kaprov

Tento článok vznikol vďaka tomu, že ste nás podporili predplatným Aktuality Navyše. Ďakujeme.

Autor: Martina Beňová